

Ενδεικτικές Απαντήσεις

A. Περίληψη

Ο Γ. Σκαλκέας σε ομιλία του στην Ακαδημία Αθηνών πραγματεύεται το θέμα της επιστήμης και του επιστήμονα σήμερα. Αρχικά, διαπιστώνει ότι η επιστήμη διευρύνει το ανθρώπινο πνεύμα και δε συγκλίνει με την τεχνολογία. Κατόπιν, παρατηρεί πως η πρόοδος των φυσικών επιστημών και η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας προκαλούν ερωτήματα και παραθέτει τους παράγοντες που δυσχεραίνουν την ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπινου πνεύματος. Διατείνεται ότι ο επιστήμονας επωμίζεται την ευθύνη της γνώσης που παράγει και πως έχει χρέος να προλαμβάνει ενδεχόμενους κινδύνους από τη χρήση της. Όπως, όμως, παρατηρεί πολλές φορές δεν είναι εφικτή η πρόβλεψη για τη χρήση των ανακαλύψεών του, καθώς εξωγενείς παράγοντες εμπλέκονται σε αυτή. Καταλήγει επισημαίνοντας πως απαιτείται ο επαναπροσδιορισμός των στόχων της επιστήμης από ανθρώπους-επιστήμονες, σύμφωνα με τον Αϊνστάιν.

B1.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

B2α. Ένας από τους τρόπους ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου είναι η **σύγκριση-αντίθεση** (χρήση της διαθρωτικής λέξης “ενώ”). Συγκεκριμένα, αντιτίθενται η επιστήμη με την τεχνολογία (“Η επιστήμη παραμένει...γνώσης”, “η τεχνολογία...του ανθρώπου”). Εναλλακτικά, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί η **αιτιολόγηση** (χρήση της διαθρωτικής λέξης “διότι”). Συγκεκριμένα, αιτιολογείται, γιατί η επιστήμη και η τεχνολογία δεν ταυτίζονται.

B2β.

Βέβαια: επιβεβαίωση, έμφαση
εάν: προϋπόθεση, υπόθεση
όμως: αντίθεση
για τούτο: αιτιολόγηση
δηλαδή: επεξήγηση

B3α.

αέναιος: ασταμάτητος, συνεχής, αδιάκοπος
προσηλωμένη: εστιασμένη, επικεντρωμένη, αφοσιωμένη
εγείρουν: δημιουργούν, προκαλούν
αλλοτριώνουν: αλλοιώνουν
καταστρεπτικό: ολέθριο, επιζήμιο

B3β.

συγκεκριμένο: γενικό, αφηρημένο
βελτίωσε: επιδείνωσε, υπονόμωσε
ευθύνη: ανευθυνότητα, αδιαφορία
υλική: πνευματική
ελευθερία: ανελευθερία, υποδούλωση, περιορισμό

B4α. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί **ασύνδετο σχήμα** στην τρίτη παράγραφο του κειμένου, παραθέτοντας με κόμμα κάποιους όρους που αναδεικνύουν την υπονόμευση των ευγενών ιδεωδών του ανθρωπισμού. Με αυτόν τον τρόπο κάνει το λόγο του **πυκνό, απλό, γρήγορο, κοφτό και ζωντανό, δημιουργώντας ένταση και δραματικότητα.**

B4β. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί στο τέλος της τρίτης παραγράφου **μία ρητορική ερώτηση**, η οποία αφορά το ρόλο της τεχνολογίας σε σχέση με τον ανθρωπισμό. Με τον τρόπο αυτό, προσδίδει **ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα** στο κείμενο. Παράλληλα, **προβληματίζει και ευαισθητοποιεί** τον αναγνώστη σχετικά με το θέμα. Τέλος, **επιτυγχάνεται και η συνεκτικότητα**, καθώς η ερώτηση που διατυπώνεται απαντάται στην επόμενη παράγραφο.

Γ. Παραγωγή λόγου

Ζητείται **ομιλία**. Επομένως, κρίνεται απαραίτητη η προσφώνηση και η αποφώνηση.

Προσφώνηση:

Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,
Κυρίες και κύριοι καθηγητές,

Πρόλογος

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ με αφορμή την τελετή αποφοίτησης του σχολείου μας για να αποχαιρετήσουμε τους μαθητές της Γ τάξης, τους υποψήφιους πλέον φοιτητές και φοιτήτριες και μελλοντικούς επιστήμονες. Ως εκπρόσωπος των μαθητών του Λυκείου πρόκειται να σας παρουσιάσω τις απόψεις μας αναφορικά με το ρόλο της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων και στη συνέχεια, θα παραθέσω τα ηθικά εφόδια του επιστήμονα που θα του επιτρέψουν να υπηρετήσει το συγκεκριμένο στόχο.

Κυρίως θέμα

Α ζητούμενο:

Ο ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων

- Στον υλικό τομέα η επιστήμη επιδρά καταλυτικά στον τρόπο ζωής των ανθρώπων, καθιστώντας πιο άνετη την καθημερινότητα με τη βοήθεια των επιστημονικών ανακαλύψεων.
- Η πρόοδος της ιατρικής συντελεί στην καταπολέμηση των ανίατων ασθενειών και της θνησιμότητας, στη γενικότερη βελτίωση της υγείας και στην άνοδο του μέσου όρου ζωής.
- Αντιμετώπιση του επισιτιστικού προβλήματος αξιοποιώντας την επιστημονική γνώση-ανακάλυψη (γενετική)
- Η έγκυρη και αντικειμενική γνώση, η κριτική ικανότητα και αποδεσμεύουν από προλήψεις και ρατσιστικά στερεότυπα.
- Η επιστημονική ανάπτυξη συμβάλλει, ώστε ο άνθρωπος να ερμηνεύσει το φυσικό περιβάλλον και να το προστατεύσει (π.χ. κλιματικές αλλαγές)
- Παρέχει αγαθά και ανέσεις που ελαφρύνουν τη ζωή του ατόμου και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής του.

Α ζητούμενο:

Ηθικά εφόδια επιστήμονα

- Συνέπεια στην επιστημονική κατάρτιση
- Ανώτερο ήθος και ακεραιότητα χαρακτήρα
- Ευσυνειδησία

- Πίστη σε ανώτερα ανθρωπιστικά ιδανικά (αγάπη για το συνάνθρωπο, σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας)
- Σύνεση, σωφροσύνη, εντιμότητα, αξιοπρέπεια
- Εργατικότητα, επιμέλεια, αίσθημα ευθύνης
- Αφιλοχρηματία
- Συνέπεια λόγων και έργων
- Υψηλή αίσθηση καθήκοντος
- Πνεύμα συνεργασίας
- Κριτική ματιά και ανήσυχο πνεύμα
- ψυχική καλλιέργεια, ευγένεια, θάρρος, τόλμη.

Επίλογος

Καταληκτικά, αποτελεί κοινή παραδοχή πως σκοπός της επιστήμης είναι η προαγωγή του βίου της καθημερινότητας. Άλλωστε, ο βαθμός της πολιτισμικής προόδου εξαρτάται από την ποιότητα των επιστημονικών επιτευγμάτων. Ταυτόχρονα, όμως, καθώς η επιστήμη αναπτύσσεται αλματώδως απαιτείται κατάρτιση και παρακολούθηση των εξελίξεων από την πλευρά του επιστήμον ετσι, ώστε να αναλάβει τον υπεύθυνο ρόλο του.

Αποφώνηση:

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Επιμέλεια Θεμάτων : Βασιλειάδου Μ. , Εσκιτζή Ρ. , Μπάσιου Α. , Παρασχάκη Ε. , Σεβρής Κ. , Χατζηνικολάου Ν.